

Vlaams
Parlement

vergadering **C205 – BUI10**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden en Internationale Samenwerking

van 26 april 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over culturele diplomatie - 1788 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over een integraal onthaalbeleid - 1801 (2010-2011)	9
Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de aandacht voor gestigmatiseerde groepen bij het aidspreventiebeleid in onze partnerlanden - 1832 (2010-2011)	12
Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de recente informatie met betrekking tot de verlenging van het visserijakkoord met Marokko - 1868 (2010-2011)	15
Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de stopzetting van de financiering door Dexia van Israëliische nederzettingen in Palestijns bezet gebied - 1888 (2010-2011)	16
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de herstellende Vlaamse export en het beleid van F.I.T. ten aanzien van de nieuwe groeiemarkten - 1792 (2010-2011)	20
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de ondersteuning van de verdere internationalisering van de Vlaamse universiteiten - 1900 (2010-2011)	22

■

Voorzitter: de heer Frank Creyelman**Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over culturele diplomatie - 1788 (2010-2011)**

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, we hebben hier al meermaals over verschillende soorten diplomatie gesproken. Meestal gaat het over het feit dat Vlaanderen meer werk moeten maken van de verbetering van ons imago en onze reputatie. We moeten uitleggen hoe we hier over bepaalde zaken denken.

In het Vlaams regeerakkoord heeft de Vlaamse Regering aangekondigd een actief en coherent buitenlands beleid te zullen voeren. Dit beleid zal zijn “gericht op het beklemtonen van onze openheid en de proactieve behartiging van onze belangen, ook door middel van een vooruitstrevende culturele, economische en publieksdiplomatie”. Mijn vraag om uitleg heeft specifiek betrekking op het culturele aspect.

In zijn beleidsnota heeft de minister-president deze doelstelling geconcretiseerd. Hij heeft beloofd vanuit het Vlaams buitenlands beleid flankerende ondersteuning te verlenen aan de organisatie van een beperkte set van hoogstaande culturele evenementen in het buitenland en van de bekendmaking van Vlaamse culturele producten. De financiering van de productiekosten zou vanuit het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media verlopen. Vanuit het beleidsdomein Buitenlands Beleid zou vooral op “een coherente en in de tijd volgehouden communicatie en promotie rond deze evenementen en producten met maximale visibiliteit als sleutelbegrip” worden ingezet.

De kracht en de effectiviteit van de culturele diplomatie mag geenszins worden onderschat. Talrijke voorbeelden uit het verleden bewijzen dit. De inzet van het gezelschap I Fiamminghi als culturele ambassadeur van Vlaanderen door toenmalig minister-president Van den Brande is misschien het beste voorbeeld van een geslaagde manier om cultuur als glijmiddel voor het buitenlands beleid in te zetten.

In zijn beleidsbrief heeft de minister-president onderstreept dat de culturele troeven en prestaties van Vlaanderen een thema bij uitstek vormen om internationaal op voort te bouwen. In het buitenlands beleid is een sterke culturele dimensie het afgelopen decennium echter wat op achtergrond geraakt. Dit kan als een gemis worden ervaren.

Minister-president, ik zou dan ook graag enkele vragen stellen om na te gaan of we hier ondertussen al iets aan hebben gedaan. Welke ondersteuning is vanuit het beleidsdomein Buitenlands Beleid al aan de organisatie van culturele evenementen in het buitenland of aan de promotie van Vlaamse culturele producten gegeven? Kan ik eventueel een overzicht krijgen van de verschillende activiteiten en van de betrokken organisaties, landen en middelen?

Slaagt het Departement internationaal Vlaanderen (DiV) volgens u in de vooropgestelde opzet, namelijk de creatie van een maximale visibiliteit? Hoe verloopt de samenwerking tussen het DiV en het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media? Acht u een bijsturing of een intensifiëring mogelijk of nodig?

Wat hebt u ondertussen ondernomen om de culturele dimensie van het buitenlands beleid verder te versterken? Welke mogelijkheden ziet u nog om cultuur als een versterking van of een uithangbord voor het Vlaams buitenlands beleid in te zetten? Zijn er op dat vlak al concrete plannen? Wat zult u verder nog ondernemen?

Op welke manier worden Vlamingen in het buitenland hierbij betrokken? Hoe evalueert u eventueel de bestaande samenwerking? Hoe wilt u die samenwerking verder uitdiepen? Welke rol kan de vereniging Vlamingen in de Wereld hierbij spelen?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ik zal graag op de vragen van de heer Diependaele ingaan. We hebben immers wat onderzoekwerk moeten verrichten om het antwoord zo volledig mogelijk te maken. Ik zal zijn vragen dan ook een voor een behandelen.

Ik trap een open deur in als ik stel dat de bedoeling van het beleid inzake culturele diplomatie eruit bestaat de uitstraling van de Vlaamse culturele scene te gebruiken, het wederzijds begrip te bevorderen en kansen voor Vlaanderen te creëren. In die zin is een beleid inzake culturele diplomatie in het buitenlands beleid van onze regio verweven. Dit beleid is erop gericht onze politieke, economische en diplomatieke belangen te ondersteunen. De culturele diplomatie past overigens in het internationaal cultuurbeleid dat de minister van Cultuur voert.

Indien we de zaken wat concreter bekijken, blijkt natuurlijk dat we door middel van onze culturele aanwezigheid op diverse buitenlandse fora naar een grotere zichtbaarheid van Vlaanderen streven. De Vlaamse Regering speelt hier natuurlijk een belangrijke rol in. Zo organiseren we onder meer een aantal flankerende initiatieven naar aanleiding van culturele manifestaties van Vlamingen in ons ambtsgebied.

Ik geef even een paar voorbeelden. De vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering spelen hier telkens een grote rol in. Het gaat onder meer om de organisatie van netwerkrecepties in de marge van de Vlaamse culturele aanwezigheid in het buitenland. Deze legislatuur gaat het om een vijftigtal dossiers. De gemiddelde kostprijs bedraagt 1704 euro. Daarnaast worden belangrijke contacten op culturele manifestaties van Vlamingen in de betrokken ambtsgebieden uitgenodigd. Deze legislatuur gaat het in totaal om 25 dossiers. De gemiddelde kostprijs bedraagt 1020 euro. Vlaamse culturele actoren worden op tournee ondersteund. Dit kan onder meer een tegemoetkoming in hun reis- en overnachtingskosten inhouden. Het gaat om 26 dossiers. De gemiddelde kostprijs bedraagt 3342 euro.

Naast de vertegenwoordigende taken, moet de culturele diplomatie ervoor zorgen dat onze culturele actoren zich in het buitenland op een sterkere manier kunnen voorstellen. De culturele diplomatie vormt in feite een tussenschakel tussen de interessante buitenlandse presentatieplekken en onze kunstenaars en kunstorganisaties.

In bepaalde gevallen worden vanuit de middelen voor het buitenlands beleid subsidies toegekend om in het buitenland culturele evenementen op poten te zetten. Voorbeelden hiervan zijn de wereldtentoonstelling in Sjanghai, waar een bedrag van 105.788 euro in is geïnvesteerd, de overzichtstentoonstelling van Roger Raveel die, naar aanleiding van de vijftiende verjaardag van de samenwerking tussen Vlaanderen en Chili en van de tweehonderdste verjaardag van de onafhankelijkheid van Chili, in Santiago is georganiseerd en waarin 50.000 euro is geïnvesteerd, een projectsubsidie van 50.000 euro voor het cultureel-economisch samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en Sint-Petersburg, een subsidie van 150.000 euro voor het National Arts Festival Grahamstown in Zuid-Afrika, een subsidie van 120.000 euro voor de tentoonstelling 'Ensor in Parijs' in het Musée d'Orsay en een subsidie van 20.000 euro voor het Flachland Festival in Berlijn.

Tot slot worden de middelen van het beleidsdomein Buitenlands Beleid ook aangewend om initiatieven en organisaties in Vlaanderen zelf te ondersteunen. Zo is, bijvoorbeeld, een subsidie toegekend aan Bozar om, naar aanleiding van het Europees voorzitterschap van ons land in 2010, de tentoonstelling 'Ensor ontmaskerd' te organiseren. De kostprijs bedraagt 125.000 euro.

Ik hoop dat ik door middel van dit overzicht van verschillende activiteiten en de hierbij betrokken organisaties, landen en middelen een antwoord op de eerste vraag heb gegeven. Er is natuurlijk nog een panoplie aan andere activiteiten. Ik heb enkel de belangrijkste voorbeelden opgesomd. Er zijn er mogelijk nog andere, maar die zijn dan van minder belang en hebben niet dezelfde kostprijs.

Het opzet van het Departement internationaal Vlaanderen bestaat eruit een maximale visibiliteit te creëren. In de managementovereenkomst met het Departement internationaal Vlaanderen staat het voeren van een aanwezigheidspolitiek op een beperkt aantal cultureel en strategisch interessante locaties als een kerntaak vermeld. Een recent voorbeeld is de tentoonstelling Ensor in Parijs die liep van 20 oktober 2009 tot 4 februari 2010. De Vlaamse overheid verleende als hoofdsponsor van deze tentoonstelling een subsidie van 120.000 euro waarvoor ze zichtbaarheid kreeg op alle promotiemateriaal en netwerkrecepties die zij kon organiseren. De tentoonstelling was met haar 239.418 bezoekers een groot succes en kreeg ruime weerklank in de internationale pers.

Vlaanderen gaat pragmatisch te werk en voert zijn culturele diplomatie waar nuttig op verschillende fronten, Vlaams, federaal, Europees. Om de zichtbaarheid van het initiatief te vergroten werkte Vlaanderen in het recente verleden een aantal keren samen met Nederland, onder meer bij de organisatie van het Flachland Festival dat liep van 27 tot 29 augustus 2010 in Berlijn. Wij doen dus alles om die visibiliteit te vergroten. Dit is een constante zorg die vaak ook te maken heeft met de middelen die men daartegenover kan plaatsen.

De samenwerking tussen beide departementen loopt goed. Er zijn inspanningen geleverd om die samenwerking te verbeteren. In het verleden was er weinig interactie tussen het buitenland- en cultuurbeleid van Vlaanderen. Daar is nu een mentaliteitsverandering merkbaar. Het gaat dus de goede richting uit.

Op 25 en 26 oktober organiseerde de kunstesteunpunten het Vlaams Audiovisueel Fonds en het Vlaams Fonds voor de Letteren, de tweedaagse conferentie *Joining the Dots*, over de toekomst van het internationaal cultuurbeleid. Op deze conferentie pleitte de kunstensector voor een betere afstemming op andere beleidsdomeinen zoals Toerisme, Economie, Buitenlands Beleid en voor de uitwerking van een duidelijk gearticuleerd beleidskader. Mede in antwoord op deze toenadering zal tijdens het jaarlijkse seminarie van vertegenwoordigers in Vlaanderen voortaan ook een cultureel luik worden opgenomen dat erop gericht is de banden aan te halen en de samenwerking in de toekomst verder te verbeteren. Daar zijn de nodige initiatieven voor genomen.

Een andere belangrijk initiatief is de oprichting van het thematisch managementcomité Culturele Diplomatie op 30 juli vorig jaar. Dit comité is het overkoepelend managementorgaan voor de afstemming van een geïntegreerd beleid op het vlak van culturele diplomatie tussen departementen en het agentschap van beide beleidsdomeinen, met name de het Departement internationaal Vlaanderen en het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media en de agentschappen Toerisme Vlaanderen, Internationaal Ondernemen en Kunsten en Erfgoed, aangevuld met het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen.

Het managementcomité Culturele Diplomatie staat in voor het op lange termijn proactief en strategisch denken over culturele diplomatie en daarmee samenhangende internationale activiteiten met bijzondere aandacht voor proactieve informatiedoorstroming en planning van internationale topevenementen. Wellicht de meest tastbare vorm van structurele samenwerking tussen beide departementen uit zich in het budget dat de vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering, de minister bevoegd voor Cultuur, jaarlijks ter beschikking krijgen, de zogenaamde culturele rugzakjes. Dit weliswaar beperkte budget wordt specifiek ingezet om de culturele uitstraling van Vlaanderen in hun ambtsgebied te ondersteunen en te versterken.

U vraagt wat ik intussen heb ondernomen om de culturele dimensie van het buitenlands beleid verder te versterken. In 2009 werd de aanzet gegeven voor een structureel beleid over de reputatie en beeldvorming van Vlaanderen en de Vlaamse overheid. Vanuit het buitenlands beleid wordt bovendien zowel projectmatig als structureel een aantal organisaties ondersteund die een belangrijke rol spelen in het uitdragen van de Vlaamse cultuur in het buitenland en het behartigen van zijn belangen: deBuren vzw, National Arts Festival Grahamstown en de gemengde commissie Vlaanderen-Nederland waarvoor in 2011 163.000 euro is uitgetrokken. In een aantal gevallen wordt samengewerkt met Nederland: de

Vlaams-Nederlandse Vereniging Ons Erfdeel, de Nederlandse Taalunie.

Ook met Flanders Center Osaka in Japan zijn er heel wat uitwisselingen op het culturele en academische vlak. Eind 2010 liep de beheersovereenkomst met Flanders Center op haar einde. Er werd van de gelegenheid gebruikgemaakt om een grondige evaluatie uit te voeren. Op basis van de conclusies en aanbevelingen uit het rapport zal de werking van Flanders Center worden voorgezet. De culturele component blijft ook in de toekomst een van de kerntaken van Flanders Center. Het ontvangt een jaarlijkse werkingssubsidie vanuit het buitenlands beleid van 550.000 euro voor 2011.

Het is mijn bedoeling om een duidelijk beleidskader uit te werken dat de verschillende initiatieven die vandaag al lopen, beter op elkaar afstemt. De rol van het managementcomité Culturele Diplomatie is daarbij belangrijk.

De permanente vertegenwoordiging van de Vlaamse Regering in het buitenland onderhoudt in de mate van het mogelijke goede contacten met de aanwezige Vlamingen in het ambtsgebied. Ik moedig dat aan omdat onze landgenoten ook onze ambassadeurs zijn die kunnen worden betrokken bij diverse ontmoetingsmomenten. Zij profiteren mee van het netwerk van onze vertegenwoordigers. Zo werd naar aanleiding van de James Ensor tentoonstelling die liep van 28 juni tot en met 31 september in het Museum of Modern Art (MoMA) een diner voor 175 genodigden georganiseerd in Flanders House. Gelet op de officieuze focus van dit ontmoetingsmoment op biotech industry werden de genodigden in samenspraak met F.I.T. geselecteerd op basis van de verscheidene criteria waaronder domein, positie in het bedrijf, nationaliteit enzovoort. De doelstelling was dat er minimum 55 procent Amerikanen aanwezig zou zijn die avond, wat ook werd bereikt.

De organisatie Vlamingen in de Wereld speelt een belangrijke rol omdat er een belangrijke culturele component verbonden is aan haar werking. Zij organiseren onder meer culturele en artistieke manifestaties in het buitenland. In overeenstemming met artikel 8 van haar statuten kan de stichting in samenspraak met de Vlaamse overheid een waaier ontplooiën ter ondersteuning van het buitenlands beleid van de Vlaamse Regering.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. De pijlers waar de algemene diplomatie op steunt, zijn onder andere cultuur, economie en de publieksdiplomatie. Ik denk dat die drie goed op elkaar inspelen. Ik heb onlangs gelezen dat de filmindustrie in Vlaanderen ongeveer evenveel mensen tewerkstelt als de auto-industrie. Het gaat om ongeveer 73.000 mensen. Het is heel belangrijk dat we blijven inzetten op het economische en culturele aspect en die misschien zelfs verder uitbouwen.

De voorzitter: De heer Van Der Taelen heeft het woord.

De heer Luckas Van Der Taelen: Minister-president, ik ben heel tevreden over uw antwoord. Ik heb aandachtig geluisterd naar de vraag van de heer Diependaele. Ik denk dat we in de buurt komen van een essentiële vraag over de rol die kunst kan spelen op het vlak van de diplomatie. Daarover bestaan verschillende scholen. Ik ben blij te horen dat u blijkbaar niet behoort tot van de school van de heer Diependaele.

Mijnheer Diependaele, u hebt een woord gebruikt dat me enigszins intrigeert. U hebt gezegd dat cultuur een – vergeef me de uitdrukking – ‘glijmiddel’ kan zijn. U moet toch goed weten wat een glijmiddel is. Een glijmiddel is iets dat men gebruikt om een onaangenaam, vreemd voorwerp ergens in te brengen in een lichaam, waar het op het eerste zicht niet veel zin heeft om dat te doen. (*Gelach*)

Men gebruikt dan een glijmiddel. Het is een vreemde beeldspraak. Ik wil daar geen grapje over maken, maar als u cultuur beschouwt als een glijmiddel, dan zou ik daarover toch wat meer uitleg willen hebben. Ik grijp nu terug naar een uitdrukking van een van de roemruchte voorgangers van de minister-president, namelijk die over ‘culturele ambassadeurs’, waarbij

men kunstenaars – en vergeef me opnieuw de uitdrukking – ging gebruiken om een politieke boodschap uit te dragen. Ik denk niet dat dat de bedoeling kan zijn.

Minister-president, uit uw antwoord meen ik te kunnen opmaken dat u daarover toch danig van mening verschilt. U hebt een ander woord gebruikt, dat me veel aangenamer in de oren klinkt dan het vreselijke woord ‘glijmiddel’. U had het over ‘uitstraling’. Dat woord kan niet genoeg onderstreept worden. Het zou een leidend woord moeten zijn in elke vorm van culturele diplomatie. Dat houdt in dat men aan kunstenaars niet vraagt om als alibi te dienen om een politieke boodschap uit te dragen, maar wel om door hun cultureel hoogstaande status, bij te dragen tot het imago van ons gewest. Ik hoop dat we het daarover eens zijn.

Laten we elkaar goed verstaan. Er is wel degelijk een verschil met ‘cultuur als glijmiddel’. De beschaafde uitdrukking is volgens mij ‘culturele ambassadeur’. Dat is heel wat anders dan een politiek voeren waarbij men de ambitie heeft om de hoogstaande Vlaamse cultuur te gebruiken om aan het buitenland te tonen waartoe we als Vlamingen in staat zijn. Gelukkig is dat ook een politiek die men meestal enkel moet ondersteunen. U weet ook dat als er een buitenlandse tentoonstelling over Ensor wordt georganiseerd, dat is omdat Ensor een zeer groot schilder was. Als op het festival in Avignon zo veel Vlaamse kunstenaars staan, dan is dat niet omdat ze een politieke boodschap hebben, maar gewoon omdat ze zeer goed zijn. Dan is het de taak om juist die kunstenaars die het gemaakt hebben te ondersteunen en er dan, inderdaad, gebruik van te maken om het imago van Vlaanderen te versterken.

Laten we alstublieft echter niet de fout maken en weer vervallen in de illusie dat men aan een kunstenaar kan, wil en mag vragen om een politieke boodschap te brengen. Dat is het niet. Daarom struikel ik echt over dat woord ‘glijmiddel’. Dat veronderstelt volgens mij een heel andere politiek. Minister-president, ik herhaal dat ik blij ben te horen dat u daarover blijkbaar een andere mening hebt.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Ik weet niet of het de bedoeling is er een interpellatie van te maken. Ik had daarover een andere vraag.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Het is al de tweede keer dat een door mij gebruikte metafoor verkeerd wordt begrepen. Tot daaraan toe. (*Gelach*)

Mijnheer Van Der Taelen, ik kan begrijpen dat u het zo ziet, maar ik vind het ook symptomatisch dat een kunstenaar zich direct op die manier aangevallen voelt, want dat is het helemaal niet. Op het einde van mijn betoog heb ik duidelijk gezegd dat die drie pijlers op elkaar inspelen en dat er een wisselwerking is. U doet het voorkomen alsof we een fantastisch kunstenaar ergens ter wereld willen sturen waar we geen publieksdiplomatie voeren, we geen Vlamingen of economische activiteit hebben. U mag het gerust nakijken. De werking is ook omgekeerd. De economische aanwezigheid van Vlaanderen in het buitenland kan ook een glijmiddel zijn om culturele evenementen naar daar te lokken. Dat kunt u ook niet tegenspreken. Het zijn net die drie zaken die op elkaar inspelen.

Als u zich aangevallen voelt omdat kunst als glijmiddel zou misbruikt of gedegradeerd worden enkel en alleen om politieke doelen te dienen, dan vind ik dat wat symptomatisch voor die sector. Dat heb ik trouwens op geen enkel moment gezegd. De term ‘politieke diplomatie’ heb ik op geen enkel moment gebruikt. Dat is absoluut niet de bedoeling. Het kan net zo goed omgekeerd zijn. Kunstenaars mogen net zo goed dankbaar zijn dat we een economische diplomatie hebben, die maakt dat we aanwezig zijn op verschillende plaatsen in de wereld, waardoor we de mogelijkheid krijgen om er een culturele uitstraling aan vast te koppelen. Er is dus een wisselwerking. De culturele sector moet dus zeker niet dienen als middel voor al de rest. Kunst mag gerust een doel zijn op zichzelf. Ze gaat echter ook hand in hand met de rest, ook inzake de publieksdiplomatie. Als er Vlamingen zijn, zal er sneller een

tentoonstelling georganiseerd worden met Vlaamse kunstenaars.

Ik vind het wat spijtig dat het op die manier geïnterpreteerd werd. Dat was zeker niet mijn bedoeling.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Ik noteer met belangstelling en interesse de aversie van de heer Van Der Taelen tegenover het feit dat kunstenaars en kunst gebruikt, misbruikt worden om politieke boodschappen te verspreiden. Als dat nog eens gebeurt – en nu verwijs ik naar binnenlandse situaties –, dan zal ik hem daar met plezier aan herinneren. Ik zal hem om een soortgelijk standpunt vragen. (*Gelach*)

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Ik denk dat het een nuttig debat is. (*Gelach*)

Het cultureel buitenlandbeleid ligt me zeer na aan het hart. Ook in de vorige legislatuur heb ik daarover verschillende vragen gesteld. Ik moet zeggen dat ik aangenaam verrast ben dat het in positieve zin evolueert. Ondanks bezuinigingen op verschillende beleidsdomeinen worden er, met beperkte middelen, mooie dingen gedaan, waar ook een return aan vasthangt.

U had het over de tentoonstelling van Ensor in het Musée d'Orsay. In New York heeft die tentoonstelling toch wel een impuls gegeven om toeristen naar hier te brengen. Dat is een win-winsituatie. Er was heel wat free publicity in de kranten, wat ontzettend belangrijk is.

Als ik kijk naar de Ensorentoonstelling, dan klopt het dat Vlaanderen mee betaalt. De return zou echter soms beter kunnen. Er werd gezegd dat we opgenomen worden in de publiciteit. Vorig jaar stond op de affiches in de metro van Parijs een piepklein logo van Vlaanderen. Dat had beter gekund. We hadden meer kunnen doen. Waarom bijvoorbeeld geen 'Bal du Rat Mort' koppelen aan de Ensorentoonstelling? Daar haalt men heel wat pers mee om de link met Ensor nog te versterken en het imago van Vlaanderen nog te verbeteren. Dat kan men op een heel mooie manier doen. Men kan zeer creatief omspringen met weinig middelen. Dat zou meer moeten gebeuren. Het is belangrijk om daar niet alleen de vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering bij te betrekken, maar ook Toerisme Vlaanderen. Ik heb vernomen dat dat op dit moment het geval is met de tentoonstelling over Ensor in Den Haag.

Tweeënhalf weken geleden zijn we naar Londen geweest. De heer Van Der Taelen was daar ook bij. We hebben daar een heel mooi voorbeeld gezien van Jan Gossaert. Een jaar geleden stond daar een piepklein logo. Op dit moment liggen er al folders van Vlaanderen, ook van Toerisme Vlaanderen. Er kan een weekendarrangement in Vlaanderen gewonnen worden. Er werden dus stappen voorwaarts gezet. Meestal heeft dat niet direct met financiële middelen te maken, maar wel met een mentaliteitswijziging en een betere coördinatie. Ik denk dat er nu een betere afstemming is tussen Toerisme Vlaanderen, het Departement internationaal Vlaanderen, en het beleidsdomein Cultuur. Op die manier staan we samen sterk. Dat is ook de vraag die we telkens te horen kregen van de buitenlandse vertegenwoordigers, zowel van Vlaanderen als van de Belgische ambassadeurs in het buitenland. Die stelden dat ze heel wat wilden doen om mensen 'destination Flanders' te laten ontdekken. Ik zou dus zelfs proficiat durven zeggen. Ik denk echter dat de return nog groter kan zijn als er net nog iets meer op elkaar wordt afgestemd. Ik dank u om daar ook rekening mee te willen houden en eventueel een coördinerende functie op te nemen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Ik dank u voor al die suggesties en het interessante debat. Ik denk dat we nog verdere stappen moeten en kunnen zetten. Bepaalde initiatieven moeten niet direct veel geld kosten. Op een bepaald moment was er sprake van een gemaskerd bal. Ik was daar niet echt voor te vinden. Dat kan natuurlijk tegenvallen.

We moeten creatief zijn. Hoe creatiever we kunnen zijn, hoe beter we die uitstraling tot stand

kunnen brengen.

Ik wil nog een laatste opmerking maken die in feite buiten het bestek van deze vraag om uitleg valt. Onlangs heb ik de rectoren van alle Vlaamse en de Brusselse universiteiten bij me geroepen om eens over de academische diplomatie te discussiëren. Er volgt straks nog een vraag om uitleg over dit initiatief. We zullen daar dan op terugkomen.

De heer Matthias Diependaele: Ik ben nieuwsgierig naar wat er op een gemaskerd bal kan mislopen. Hoe kan dat precies verkeerd lopen?

Minister-president Kris Peeters: Zoals geweten, heeft James Ensor eigenlijk geen gemaskerde personaliteiten geschilderd. Hij schilderde de mensen zoals hij vond dat ze er werkelijk uitzien.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over een integraal onthaalbeleid - 1801 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, de buitenlanders die in Vlaanderen verblijven, winnen hun informatie over Vlaanderen en België vooral in via de Franstalige communicatiekanalen. We hebben het daar al vaker over gehad. Dit resulteert helaas veelal in een eenzijdige beeldvorming over Vlaanderen en over het beleid van de Vlaamse overheid.

Het imago van Vlaanderen bij buitenlanders en bij expats is in deze commissie al herhaaldelijk aan bod gekomen. Eind oktober 2010 heeft de minister-president al verwezen naar de verschillende communicatiekanalen die de Vlaamse Regering heeft ingezet om buitenlanders te informeren. Het gaat onder meer om Flanders Today, dat toen zeer positief is geëvalueerd, om TV Brussel en om de anderstalige webstekken van onder meer deredactie.be. In 2010 is tevens een pilootproject genaamd 'Flanders Inspires International Visitors' opgezet. Hierbij zijn internationale opinie- en beleidsmakers van hoog niveau uitgenodigd om een bezoek op maat aan Vlaanderen af te leggen.

Vlaanderen levert al heel wat inspanningen om buitenlandse journalisten, redacteurs, correspondenten en expats in Vlaanderen, Brussel en het buitenland met informatie te bereiken. In zijn beleidsbrief heeft de minister-president daarnaast aangekondigd werk te zullen maken van een proactief beleid ten aanzien van de diplomatieke vertegenwoordigingen in Brussel. Indien me niet vergis, is op dit vlak ondertussen al iets gebeurd.

In het najaar van 2010 zou onder meer een workshop inzake kwalitatief onthaalbeleid worden georganiseerd. Het is de bedoeling met de publieke en de private actoren een gecoördineerde aanpak uit te werken. Wat het opzetten van een professioneel onthaal- en opvolgingsbeleid betreft, moeten de inspanningen van de publieke en private actoren uitgebreid op elkaar worden afgestemd. Vanaf 2011 zouden de resultaten hiervan op een gecoördineerde wijze worden uitgevoerd.

Indien we naar het buitenland kijken, merken we dat verschillende landen een breed en laagdrempelig onthaalbeleid hebben uitgebouwd. Ik ben zelf ook eens op zoek gegaan. Het is indrukwekkend. Zwitserland heeft op alle vlakken, met inbegrip van de publieksdiplomatie, een uitgebreid netwerk uitgebouwd. Dat is echt iets om jaloers op te zijn. Als ik me niet vergis, beschikken Denemarken, Schotland en Duitsland hier ook over.

Minister-president, kunt u een stand van zaken geven van de uitwerking van een proactief beleid ten aanzien van de diplomatieke vertegenwoordiging? Zijn met betrekking tot de

ontwikkeling van een opvolgingsbeleid al stappen gezet? Wat bestaat er, naast de al vermelde media en communicatiekanalen, momenteel in Vlaanderen? Op welke manier worden de mensen die zich hier, al dan niet tijdelijk, vestigen bij onze gemeenschap betrokken? Zijn de bestaande instrumenten voldoende succesvol? Kennen ze een voldoende groot bereik? Volgens mij vormt vooral dat bereik soms een probleem. We bereiken de mensen die we willen bereiken onvoldoende.

Hoe evalueert u dit alles? Welke uitdagingen en mogelijkheden ziet u nog op het vlak van het onthaalbeleid? Acht u bijkomende initiatieven nodig? Hebt u op dit vlak eventueel plannen? Is er, bijvoorbeeld, nood aan een onthaalbeleid voor een breed publiek of veeleer voor specifieke doelgroepen? Ik denk dan aan de Europese ambtenaren en aan het personeel van de andere internationale instellingen die hier zijn gevestigd. Een andere mogelijkheid zijn de kunstenaars die hier de culturele diplomatie beoefenen om hun eigen land wat meer uitstraling te geven. Ziet u noden en mogelijkheden op andere terreinen dan de communicatie en de informatieoverdracht?

Acht u het zinvol of noodzakelijk om de bestaande en de eventuele nieuwe initiatieven te stroomlijnen? Er zijn al initiatieven genomen. Misschien moet er een meer algemene visie komen. Ik heb het hier specifiek over het onthaal van expats in Vlaanderen en in Brussel en niet over onze reputatie in het buitenland. Is er geen nood aan meer coördinatie?

Tot slot vraag ik me af welke rol het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (vleva) op het vlak van het onthaalbeleid kan spelen.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Voorzitter, dergelijke initiatieven zijn natuurlijk altijd van belang. Ze zijn bijzonder boeiend, want die mensen maken mond-aan-mondreclame voor Vlaanderen als bestemming. Ik zou graag vernemen of hierover al nieuwe cijfers bekend zijn. Zal er al dan niet een evaluatie of een bijsturing komen?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ik zal laten nakijken of er al recentere cijfers zijn. Indien die beschikbaar zijn, zal ik ze aan het antwoord laten toevoegen.

Wat het onthaalbeleid betreft, focussen we ons vooral op onder meer de ambassadeurs in Brussel. Hiervoor werken we samen met De Warande vzw, die in 2011 onder de koepelbenaming 'Focus on Flanders' drie soorten activiteiten organiseert.

Ten eerste biedt De Warande een lessenreeks Nederlands voor ambassadeurs aan. Ten tweede worden de ambassadeurs uitgenodigd voor een tweedaags studiebezoek aan een Vlaamse provincie. Hier worden de Vlaamse troeven en de beleidskeuzes van de Vlaamse Regering in de kijker gezet. Er worden bezoeken georganiseerd aan instellingen en bedrijven die voor de ambassadeurs interessant zijn. Ten derde organiseert De Warande een aantal informatie-momenten met prominente gastsprekers. Tijdens die momenten komen relevante politieke en maatschappelijke onderwerpen aan bod.

De nieuw geaccrediteerde ambassadeurs worden door mezelf en door de secretaris-generaal van het Departement internationaal Vlaanderen (DiV) voor een hoffelijkheidsontvangst uitgenodigd. We grijpen deze gelegenheid aan om over de lopende en de potentiële samenwerkingsvormen tussen Vlaanderen en de door de ambassadeurs vertegenwoordigde landen te praten. Dit onderhoud faciliteert tevens de contacten tussen de ambassadeurs en de diensten van de Vlaamse overheid en de andere instellingen in Vlaanderen. Op dat ogenblik worden ook de activiteiten van De Warande toegelicht.

Het brede diplomatieke netwerk, waaronder de in Brussel gevestigde regiokantoren, ontvangt tweemaandelijks de elektronische nieuwsbrief Flanders@Work. Dat is hier in het verleden al aan bod gekomen. Die nieuwsbrief biedt een overzicht van alle activiteiten en bevoegdheden van Vlaanderen en ondersteunt de beeldvorming over Vlaanderen in het buitenland.

We onderzoeken momenteel hoe we het opvolgingsbeleid kunnen vormgeven. Het is belangrijk de band die de expats tijdens hun verblijf met Vlaanderen hebben opgebouwd te onderhouden als ze naar hun land van herkomst terugkeren. Mogelijke denksporen houden een samenwerking met Vlamingen in de Wereld (VIW) en een inschakeling van de alumninetwerken van de Vlaamse universiteiten in. We werken eraan en we zullen dat effectief vorm geven.

Eind oktober 2010 hebben we het in deze commissie al over de communicatie over Vlaanderen met de internationale gemeenschap. Ik zal nu even op een aantal specifieke initiatieven van het Vlaams onthaalbeleid ingaan.

In eerste instantie kan iedereen voor informatie over alle producten en diensten van de Vlaamse overheid terecht bij het Contactpunt Vlaamse Infolijn. Hiernaast wordt ook een actief beleid ten aanzien van een aantal specifieke doelgroepen gevoerd. De expats vormen hier een belangrijk segment van. Om buitenlandse investeerders aan te trekken, is het belangrijk de expats degelijk te begeleiden.

Het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (F.I.T.) informeert de in Vlaanderen aanwezige en de potentiële expats over immigratie, sociale zekerheid, persoonlijke fiscaliteit, onderwijs en de levenskwaliteit in Vlaanderen. Voor belangrijke dossiers kan worden samengewerkt met externe consultants of met andere overheidsdiensten.

Het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie informeert werkgevers en potentiële buitenlandse werknemers in Vlaanderen en Brussel over arbeidsvoorwaarden en noodzakelijke vergunningen.

Geïnteresseerde leerlingen en studenten kunnen te rade gaan op de gespecialiseerde websites van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, van het Flanders Agency for Mobility and Cooperation in Higher Education en van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie.

Langs het Europese netwerk Euraxess biedt Vlaanderen buitenlandse onderzoekers administratieve en logistieke ondersteuning. Tot slot is ook het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie actief op het vlak van de internationale rekrutering.

In het onthaalbeleid is de taalpromotie belangrijk. De vzw 'de Rand' ontwikkelt initiatieven met betrekking tot de taalpromotie voor nieuwkomers en anderstaligen in de negentien gemeenten van de Vlaamse Rand. De organisatie richt zich onder meer op Europeanen uit de 27 lidstaten van de EU, op expats en op werknemers van de Europese instellingen en multinationals. In Brussel doet het Huis van het Nederlands aan taalpromotie. Momenteel is ook Muntpunt in oprichting. De voormalige Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek wil de zichtbaarheid en de herkenbaarheid van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel en de aantrekkingskracht van de hoofdstad vergroten.

Het is de bedoeling al deze initiatieven in de toekomst te structureren en op elkaar af te stemmen. Tegelijkertijd zullen meet- en opvolgingsinstrumenten worden ontwikkeld. Dit moet ons in staat stellen de impact van onze initiatieven in kaart te brengen en, op basis van deze evaluatie, het onthaalbeleid te optimaliseren.

Sinds 2010 buigen we ons over de vraag hoe we het Vlaams onthaal- en opvolgingsbeleid kunnen structureren en professionaliseren. Er is nood aan een verdere stroomlijning van de initiatieven. De wijze waarop we dit doel kunnen bereiken, zal onder meer op 7 oktober 2011 worden behandeld. Dan vindt de rondetafel van Vlaanderen in Actie over de internationale ingesteldheid van Vlaanderen plaats. We zullen ons dan ook over mogelijke toekomstige initiatieven buigen. Indien gewenst, kan ik de commissie achteraf over de resultaten van deze rondetafel informeren.

Op zich behoort het onthaalbeleid niet tot de kerntaken van het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap. Dit agentschap speelt echter een belangrijke rol in de duiding van Vlaanderen bij Europeanen in Brussel en bij Europese actoren. Het vleva heeft tevens een

belangrijke promotiefunctie. Het vergroot de zichtbaarheid van Vlaanderen in Europa en het bouwt aan een Europees netwerk. De verdere uitbouw van de Engelstalige website zal het mogelijk maken langs dit kanaal informatie over Vlaanderen aan de internationale gemeenschap door te geven. Dat het geen kerntaak is, betekent niet dat het vleva op dit vlak geen verdere stappen kan zetten.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Ik dank de minister-president voor zijn antwoord. Het opvolgingsbeleid wordt nog verder onderzocht. Ik hoop dat we tot een breed gedragen en goed uitgewerkte visie kunnen komen. Ik heb het gevoel dat er in Brussel, in de Rand en in de rest van Vlaanderen nog een paar tekortkomingen zijn. We moeten dat oplossen.

Volgens mij mag Vlaanderen veel assertiever zijn tegenover mensen die naar hier komen. We moeten hen alle kansen geven om naar hier te komen en zich hier te ontwikkelen. Tegelijkertijd moeten we echter aan hun mouw trekken en ervoor zorgen dat ze aan onze maatschappij deelnemen. We moeten onszelf verkopen en kenbaar maken. Ik bedoel dat metaforisch. We moeten op zijn minst trots zijn ten overstaan van die mensen. We moeten hen aanvaarden. Het is enigszins een dubbele beweging. We moeten hen aanvaarden en erbij betrekken. Het zou in twee richtingen moeten gaan.

Ik hoop dat het beleid verder kan worden uitgetekend. Het is alvast mijn bedoeling nog een vraag om uitleg te stellen om dit verder op te volgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de aandacht voor gestigmatiseerde groepen bij het aidspreventiebeleid in onze partnerlanden - 1832 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, in een eerdere schriftelijke vraag heb ik de minister-president vragen gesteld over de Vlaamse steun aan het project Drugs Resource Enhancement against AIDS and Malnutrition (DREAM) in ons partnerland Malawi. De minister-president heeft toen verklaard dat dit project vooral focust op de verstrekking van medicijnen en op sensibiliseringscampagnes ten aanzien van bepaalde kwetsbare of invloedrijke groepen. Voorbeelden zijn moeders met kinderen, kinderen, artsen en onderwijzers.

Deze positieve aandacht voor bepaalde groepen heeft zijn belang. Er blijft echter een belangrijke negatieve gevolgtrekking verborgen. Het gaat dan om het negeren en het discrimineren van bepaalde andere groepen. Dat homoseksuelen en alleenstaande moeders in zuidelijk Afrika een enorm sociaal stigma met zich meedragen, is algemeen bekend. Ons partnerland Malawi heeft onlangs een nog een fraai voorbeeld van homofobie ten beste gegeven. Het dossier van het symbolisch homohuwelijk is ons bekend. Het is hier vorig jaar al aan bod gekomen.

Het is geen wonder dat de preventiecampagnes in verband met hiv totaal geen aandacht besteden aan homoseksuelen of aan ongehuwde moeders. Ze krijgen geen sensibilisering aangeboden. Geneesmiddelen of preventieve beschermingsmiddelen worden hun zelfs regelrecht onthouden.

Het gaat hier geenszins om een marginaal probleem dat zou verdrinken in het grotere plaatje van de aidsepidemie die zuidelijk Afrika treft. Het gezaghebbende tijdschrift The Lancet heeft geconcludeerd dat homoseksuele contacten in Subsaharaans Afrika voor een groot

gedeelte van de hiv-besmettingen instaan. In 2003 heeft een ander onderzoek van de universiteit van Tübingen al gesteld dat anale seks, zowel bij heteroseksuelen als bij homoseksuelen, de voornaamste veroorzaker van hiv-besmettingen in Afrika is. Of deze studies het bij het rechte eind hebben, laat ik aan de academici over. Het lijkt me in elk geval aangetoond dat homoseksuelen in zuidelijk Afrika een enorme risicogroep vormen, vormen en zullen blijven vormen.

Binnen een sociaal-politieke sfeer die homoseksualiteit an sich al voldoende acht voor zware gevangenisstraffen is het evident dat een specifiek preventiebeleid voor deze groep een illusie is. De Vlaamse Regering schakelt zich door middel van haar steunprogramma's zo veel mogelijk in voor de bestaande, door de nationale overheden ingerichte, structuren en beleidsinitiatieven. Dit geldt ook voor de bestrijding van hiv-besmettingen. Dit is absoluut een juiste bestuurspraktijk. Zoals ik daarnet heb aangehaald, houdt dit echter ook risico's in. Op deze manier dreigt Vlaanderen zich immers in te schrijven in een aantal zeer onfrisse beleidskeuzes, zoals het uitsluiten van gestigmatiseerde groepen.

In zijn antwoord op mijn schriftelijke vraag heeft de minister-president me ervan verzekerd dat deze groepen niet worden vergeten. Hij heeft verwezen naar het Joint United Nations Programme on HIV/AIDS (UNAIDS), dat zich in zijn Malawische projecten specifiek tot dergelijke groepen richt. Vlaanderen ondersteunt eveneens deze projecten. Dankzij de aan UNAIDS verleende steun laat Vlaanderen deze genegeerde en gestigmatiseerde bevolkingsgroepen in onze partnerlanden niet in de steek. Het is ethisch echter moeilijk aanvaardbaar dat we tegelijkertijd steun verlenen aan overheidsprojecten die deze groepen bewust negeren.

Minister-president, hoe waakt de Vlaamse overheid erover dat sociaal en politiek gestigmatiseerde groepen in onze partnerlanden niet worden gediscrimineerd bij de toekenning van geneesmiddelen of van sensibiliseringsmogelijkheden inzake hiv? Hoe motiveert u de beslissing enerzijds projecten te steunen die zich tot gestigmatiseerde groepen richten en anderzijds steun te verlenen aan overheidsprojecten die deze groepen bewust negeren? Ondervinden onze plaatselijke diensten bij het opzetten van initiatieven ten aanzien van dergelijke groepen moeilijkheden met de lokale autoriteiten? Zo ja, welke houding neemt de Vlaamse Regering in verband hiermee dan in?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, de heer Hendrickx haalt deze problematiek terecht aan. We hebben vrij recent, op 22 maart 2011, in Genève een nieuwe overeenkomst met UNAIDS ondertekend. We hebben toen een zeer interessante vergadering gehouden. De uitvoerend directeur van UNAIDS, de heer Sidibé, heeft deze vergadering bijgewoond. Onze landgenoot heeft heel wat werk verricht. We zijn daar met veel respect en sympathie ontvangen. We hebben een nieuwe overeenkomst met UNAIDS.

Daarnaast heb ik de ambassadeur van Malawi op de problematiek van dat homokoppel gewezen. Ik heb dat overigens recent opnieuw gedaan. Ik heb dat geplaatst in het kader van de mensenrechten en de problematiek van de minderheden.

Als er in die landen een groot maatschappelijk probleem bestaat, zijnde het niet accepteren van homofilie, dan moeten we daaruit besluiten dat er nog meer moet worden geïnvesteerd in de sensibilisering en de capaciteitsopbouw rond discriminatie. We moeten ervoor zorgen dat we door onze reactie en die van de andere donorlanden helpen om die problemen op te lossen. We moeten de beleidsdragers zwaar de les spellen. Zij worden geconfronteerd met een samenleving die daar nog ver af staat. We werken daaraan.

Onze samenwerking moet er in de eerste plaats op gericht zijn de regeringen van onze partnerlanden te ondersteunen in de vormgeving en de uitvoering van het nationaal gezondheidsbeleid. Hieruit volgt dat, in tegenstelling met wat uw vraag lijkt te willen suggereren, wij de regeringen van onze partnerlanden niet voor het uitvoeren van hun

specifieke projecten financieren. Vlaanderen ondersteunt samen met andere donoren de algemene uitbouw van een performant nationaal gezondheidssysteem binnen een sectorbrede aanpak. Het is immers bewezen dat een sterke publieke sector op het vlak van gezondheidszorg onontbeerlijk is om duurzame resultaten te bereiken voor arme bevolkingsgroepen die in eerste instantie de doelgroepen van onze samenwerking vormen.

Alle inwoners van Malawi en Mozambique, van om het even welke seksuele geaardheid, beroepskeuze, geslacht of huwelijksstatus en met om het even welke aandoening moeten in de toekomst een beroep kunnen doen op de nationale gezondheidszorg. Met het instappen in de sectorbrede steun hebben wij een enorme verantwoordelijkheid genomen ten aanzien van alle burgers van Malawi en Mozambique om hun algemene gezondheid te verbeteren. Hiv en aids zijn daarbij een van de vele ernstige bedreigingen voor de publieke gezondheid.

We kunnen deze steun niet afbreken omwille van het twistpunt van discriminatie van specifieke doelgroepen in de context van de strijd tegen hiv/aids. We moeten onze steun als hefboom gebruiken om samen met de internationale donorgemeenschap de pijnpunten aan te pakken.

Bovendien wil ik erop wijzen dat er wel degelijk aandacht is voor specifieke doelgroepen in onze partnerlanden. Zo worden in het nationale hiv/aidspreventieplan van Malawi zowel sekswerkers als mannen die seks hebben met mannen (MSM) als specifieke doelgroepen erkend voor gerichte preventiecampagnes. De overheid is weliswaar terughoudend om seksualiteit te bespreken in het kader van de mensenrechten, maar erkent de specifieke problematiek in de context van hiv-besmetting openlijk. Dit thema is expliciet opgenomen in het beleid over openbare gezondheid. Het nationale beleid stelt verder dat iedereen die hiv-positief is, recht heeft op behandeling. Er bestaat geen enkele wettelijke barrière die de toegang tot medicatie of voorlichting belet voor bepaalde groepen. Een gelijkwaardige toegang tot basisgezondheidszorg is een van de hoofdprincipes van het huidige werkprogramma voor gezondheid. Als een van de donoren van de Health Donor Group waakt Vlaanderen mee over de toepassing van dit belangrijke principe.

Ook in het hiv-beleid van Mozambique zien we deze aandacht voor specifieke doelgroepen terug. Het nationale strategische hiv/aidsplan voor 2010-2014 behandelt in extenso de risicogroepen, waaronder MSM. Expliciete oriënterende principes van dit plan zijn onder meer respect voor de universele mensenrechten met een absolute non-discrimatoire invulling. Daarbij wordt aangegeven dat ook positieve acties moeten worden ondernomen om individuen en groepen die uitgesloten dreigen te worden van hiv/aidspreventie en behandeling, toch te betrekken bij het beleid en de uitvoering ervan.

Met homoseksualiteit wordt pragmatisch omgegaan. Discriminatie bestaat zeker, maar wordt niet aangewakkerd door interventies vanuit de politiek.

Alleenstaande vrouwen zijn in Mozambique geen risicogroep, noch worden ze gestigmatiseerd. Hier vormen eerder jonge vrouwen en weduwen die ook geen aanspraak kunnen maken op landrechten, zeer kwetsbare groepen. Er is effectief nood aan meer onderzoek over hiv/aids en andere seksueel overdraagbare aandoeningen bij deze risicogroepen. Dergelijk onderzoek zal gefaciliteerd worden in het kader van de nieuwe landenstrategienota voor ontwikkelingssamenwerking tussen Vlaanderen en Mozambique.

Het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking geeft aan op het terrein geen hinder te ondervinden van lokale autoriteiten rond deze thema's. Ook heeft het agentschap geen weet van incidenten bij andere donoren. Een voorbeeld van succesvolle samenwerking is het Vlaamse project in Mozambique met het 'International Center for Reproductive Health' over de nachtkliniek in de provincie Tete, die net deze gestigmatiseerde risicogroepen wenst te bereiken. Het project wordt gesteund door het Mozambikaanse ministerie van Gezondheid en wordt zelfs uitgebreid door de bouw van twee lokale klinieken.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Het stemt me tevreden dat we van de diensten mogen vernemen dat zich daar geen moeilijkheden voordoen.

Ik ben het u eens dat de steun als hefboom moet worden gebruikt. We kunnen geenszins overgaan tot praktijken uit een ver verleden waarin we zwaar de les gaan spellen en met een belerend vingertje onze steun uitdelen. Integendeel, sensibiliseren blijft aangewezen met daarbij een volgehouden aandacht voor de mensenrechten die mijns inziens primair zijn. Dat blijft onze plicht. Ik ben ervan overtuigd dat dit in de toekomst ook zo zal gebeuren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de recente informatie met betrekking tot de verlenging van het visserijakkoord met Marokko - 1868 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Ik stel opnieuw een vraag over het visserijakkoord nadat ik een aantal interessante en kritische artikels heb gelezen in de gespecialiseerde Europese pers. Onder meer de EU-Observer geeft in een uiterst kritisch artikel aan dat er een onderzoeksrapport is opgemaakt over die kwestie. Dat gebeurde op vraag van de Europese Commissie door studie bureau Océanic Développement. Dat rapport nam in eerste instantie de negatieve ecologische gevolgen onder de loep. Zo werd er gesteld dat er geen sprake was van een surplus aan opgevisste vis, maar dat er integendeel sprake is van manifeste overbevissing van uitgeputte visgronden. Die praktijk wordt door de VN expliciet verboden. Dat de Spaanse en Portugese vloten die actief zijn in dat gebied zich voor zulke praktijken lenen, is in dat opzicht bedenkelijk. Dat de Europese Unie 36 miljoen euro veil heeft om dat mogelijk te maken, roept evenzeer vragen op.

Verder wijst de EU-Observer erop dat de hele deal een zeer geringe economische return oplevert. Het rapport concludeert dat dit akkoord van alle bilaterale visserijakkoorden die Europa heeft afgesloten het minst rendabele is. Men rekende voor dat voor elke euro die de EU aan Marokko betaalt voor het pachten van de visrechten slechts 83 eurocent omzet werd geboekt door de Europese vissersvloot, waarvan amper 65 cent directe en indirecte meerwaarde opleverde voor de EU. Het gaat dus blijkbaar om een economisch akkoord dat amper een honderdtal Europese vissersboten ten goede komt, terwijl de gegenereerde meerwaarde absoluut onvoldoende is.

Daarnaast toont het rapport aan dat de lokale bevolking, zowel in Marokko als in de westelijke Sahara, maar bitter weinig meerwaarde haalt uit de Europese visserijakkoorden. In Marokko zijn er amper 170 jobs ontstaan door de Europese visserijactiviteiten voor hun kusten. In de westelijke Sahara zullen dat er ongetwijfeld zelfs minder zijn.

Het is ironisch dat net de economische en sociale aspecten werden gepropageerd door de voorstanders van het akkoord om de manifeste schending van het internationaal recht goed te praten die gebeurde door Marokko te betalen voor visgronden van de door hen bezette westelijke Sahara. We kunnen ons dan ook afvragen waarom dit akkoord dan werd goedgekeurd door COREPER (het comité van permanente vertegenwoordigers). Het front van lidstaten dat zich tegen elke vorm van verlenging kantte, was immers niet min: Zweden, Denemarken, Finland, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. Dat zijn allemaal landen waar Vlaanderen diplomatiek relatief nauw bij aansluit. Indien België zich bij het neen-kamp had aangesloten, was er overigens geen verlenging mogelijk geweest. België had zo de noodzakelijke zesde stem kunnen aanleveren voor een blokkeringsminderheid. In dat geval

had de hele deal niet kunnen plaatsvinden.

Minister-president, heeft de regering intussen al inzage gekregen in het door de Marokkaanse overheid verstrekte rapport over de economische voordelen ten aanzien van de Sahrawi's van het visserijakkoord? Zo nee, wanneer zult u dit rapport ontvangen?

Hebt u al kennis genomen van het rapport van Océanic Développement over het visserijakkoord? Zo ja, welk standpunt neemt u ter zake in?

Welke minimumeisen zal de regering stellen inzake economische return, ecologische gevolgen en sociale voordelen als volgend jaar een eventuele verlenging op tafel komt? Is zij bereid zich aan te sluiten bij een blokkeringsminderheid indien er geen eensgezindheid kan worden bereikt?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: U volgt dit dossier terecht van zeer nabij op. Op 15 maart hebben wij het rapport van de commissie ontvangen. Op 28 februari hebben wij de evaluatie van het studiebureau waarnaar u verwijst, ontvangen.

Wij zijn eveneens tot de vaststelling gekomen dat de economische return van dit akkoord vrij mager is en dat het dus geen positieve elementen bevat.

Het akkoord met Marokko is inderdaad met een jaar verlengd. We hebben het daar in het verleden al over gehad. Ik heb toen al gezegd dat die verlenging ons de kans moet geven om alles mooi op een rijtje te zetten en heel duidelijke stellingen te formuleren. Daar blijf ik bij. Ik heb onlangs een aantal vissers uit Afrikaanse landen ontvangen. Er is effectief een serieus probleem. U kunt ervan op aan dat ik dit probleem heel zorgvuldig zal opvolgen.

Ik begrijp dat u liever had gezien dat we die verlenging niet hadden toegestaan. Dat is echter gebeurd om redenen van diplomatie en vanuit een hogere visie. Dat bood bovendien een aantal bijkomende mogelijkheden. Ik zal er echter zeer nauwlettend op toezien dat dit niet zonder meer wordt voortgezet en dat er niet nog een verlenging wordt toegestaan zonder dat de pijnpunten zijn besproken en opgelost.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister-president, ook ik zal dit dossier blijven opvolgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de stopzetting van de financiering door Dexia van Israëlische nederzettingen in Palestijns bezet gebied - 1888 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Dit dossier gaat al lang mee en is door een aantal collega's al meermaals op de agenda gezet. Het leek me goed om hier nog eens een vraag over te stellen. Op 11 mei 2011 staat immers de volgende algemene vergadering van Dexia gepland. Het valt te verwachten dat er opnieuw kritiek zal zijn op het beleid van Dexia in Israël.

Uzelf, minister-president, hebt in een vorig antwoord duidelijk gemaakt dat wij niemand hebben in de raad van bestuur, maar wel in de algemene vergadering.

Die bewuste Israëlische nederzettingen die nog altijd op een of andere manier worden gefinancierd, zijn en blijven voor mij en vele anderen illegaal. Zij zijn in strijd met het internationaal recht, onder andere een aantal resoluties van de Verenigde Naties, en met de

Conventie van Genève.

Het is mijn overtuiging dat een fatsoenlijke bank zich niet, rechtstreeks noch onrechtstreeks, moet inlaten met de financiering van dergelijke illegale nederzettingen. En het past zeker de Vlaamse overheid niet die toch een – zij het kleine – aandeelhouder is. Zij moet een voorbeeldfunctie hanteren inzake ethisch beleggen en goed bestuur. Ook die visie hebt u vroeger al duidelijk onderschreven in dit parlement.

Zowel de heer Diependaele als uzelf hebben bij vorige vragen al gezegd dat die rechtstreekse financiering is afgelopen. Maar echt duidelijk is het allemaal niet. We verwachten dan ook dat op die algemene vergadering vragen zullen worden gesteld. U zei zelf tijdens de plenaire vergadering: “Dexia Israël fungeert als het ware als een postbus voor de Israëlische regering. Men gebruikt Dexia Israël als bank om een aantal financiële steunen te laten lopen.” U hebt dus zelf erkend dat er wel degelijk een vorm van transactie is, zij het via een postbus en dus niet rechtstreeks.

Ik vind dat ook aan die onrechtstreekse manier van financieren paal en perk moet worden gesteld. Ik denk dat er een rol is weggelegd voor de vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering in die algemene vergadering.

Als ik me niet vergis, bezit de Vlaamse overheid 2,85 procent van de aandelen. Als dat niet correct is, zult u me wel verbeteren. Alle Belgische overheden samen bezitten 11,5 procent. De Gemeentelijke Holding bezit 14 procent. Samen gaat het om een niet-onbelangrijk gewicht dat wel eens van doorslaggevend belang zou kunnen zijn.

Minister-president, de Vlaamse Regering beschikt over een eigen vertegenwoordiger in de algemene vergadering van Dexia. Welk houding zal die vertegenwoordiger tijdens de komende algemene vergadering van 11 mei 2011 innemen en welk standpunt zal hij/zij er precies verkondigen?

Zal die vertegenwoordiger in opdracht van de Vlaamse Regering kritische vragen stellen, concreet over de financiering van illegale Israëlische nederzettingen in de Palestijnse bezette gebieden? Zo ja, welke? Zo neen, waarom niet en op welke manier of op welke moment zal dat dan wel gebeuren?

Wat is de stand van zaken in het dossier van ondersteuning van Israëlische kolonies door Dexia? U hebt tijdens de plenaire vergadering destijds gezegd dat u zich nogmaals zou bevragen. Misschien zijn er een aantal nieuwe elementen. Wordt Dexia Israël verkocht? Dat bericht is hier en daar in de pers verschenen.

Worden er specifiek wat de stopzettingen betreft van de financiering van illegale nederzettingen andere maatregelen of engagementen genomen door Dexia? Zo ja, welke en volgens welke timing?

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Ik sluit me aan bij de vragen van de heer Roegiers.

Minister-president, de heer Roegiers heeft verwezen naar de postbusfunctie, waarbij Dexia gebruikt wordt door de Israëlische staat om geld door te geven. Dat hebben we vorige keer ook gezegd in de plenaire vergadering. De vraag is in welke mate Dexia wettelijk verplicht en verbonden is om dat te doen. Dat is toch wel cruciaal. Kunnen ze alleen actief zijn in Israël als ze dat doen, of kunnen ze er ook actief zijn zonder dat te doen? We hebben het er ook over gehad wat ze eraan verdienen. Het zou om commissielonen gaan. Het bleek om niet veel geld te gaan. Dat zijn misschien zaken die u kunt verduidelijken.

Triodos heeft hen uit het ethisch bankieren geweerd, maar ik heb niet kunnen achterhalen om welke redenen dat precies is gebeurd. Welke aanwijzing heeft die bank dat Dexia wel degelijk mee financiert? Weet ze meer dan wij? Ik begrijp ook wel dat we niet kunnen achterhalen waarom Triodos dat doet. Ik neem echter aan dat als zij informatie kan hebben op

basis waarvan ze een dergelijke beslissing neemt, wij ook wel aan die informatie kunnen geraken.

Het grootste probleem in dit dossier is de onduidelijkheid over de vraag of ze nu financiert, of ze daartoe wettelijk verplicht is, of ze verkocht wordt. Dat is de reden waarom we ons in dit dossier blijven vastbijten. Ik neem aan dat de heer Roegiers dat ook doet. Het wordt echt wel tijd dat de waarheid naar boven komt en dat we weten hoe de Vlaamse Regering, als aandeelhouder en vertegenwoordigd in de algemene vergadering, zich daar gedraagt.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, wat ik heb gedaan, is opnieuw de telefoon genomen om te bellen en om opnieuw dezelfde vragen te stellen. Ik hoop dat het antwoord dat ik geef, duidelijk is en de waarheid is. Ik kan immers alleen maar informeren en acteren wat men me antwoordt. Indien de gegevens niet zouden stroken met de realiteit, dan is er wel een groot probleem. Ik ga ervan uit dat dat niet zo is, tenzij ik over andere informatie zou beschikken.

Net zoals de eerste keer heeft men me gezegd dat de groep Dexia in 2001 die Israëlische financiële instelling die gespecialiseerd is of was in de financiering van lokale besturen, heeft overgenomen. Sindsdien is ze omgedoopt tot Dexia Israël Bank Ltd. Dexia Israël is financieel autonoom. De kredieten die Dexia Israël verstrekt, doen geen beroep op de spaargelden van de andere entiteiten van de groep Dexia. Het werkt enkel met de deposito's van de lokale Israëlische gemeenschappen en de uitgiften van Dexia Israël op de Israëlische markt. De bank is actief op het hele Israëlische grondgebied en financiert er zonder onderscheid alle gemeenten.

Met betrekking tot het stopzetten van de financiering van illegale nederzettingen heeft Dexia me nogmaals laten weten dat ze sinds juni 2008 geen enkel nieuw krediet heeft toegekend aan de nederzettingen. Jean-Luc Dehaene bevestigde op de algemene vergadering van 12 mei 2010 dit engagement van de algemene vergadering van 13 mei 2009. Bovendien werden vanaf het aantreden van het nieuwe management van de groep de betwiste uitstaande kredieten nog afgebouwd, namelijk met 61 percent tussen oktober 2008 en januari 2011, hetzij van 7,5 miljoen euro tot 3 miljoen euro. Dexia bouwt sinds 2001 de financiering van Israëlische nederzettingen dus sterk af. Het uitstaande bedrag van de kredieten aan de nederzettingen is voortdurend verminderd tot minder dan 0,28 percent van het totaal in oktober 2010 tegen 4,26 percent in 2001.

Met betrekking tot de geruchten die de heer Roegiers en de heer Diependaele hebben aangehaald over de verkoop van Dexia Israël, heeft Dexia me laten weten dat zij recentelijk meerdere aankoopoffertes gekregen voor haar filiaal in Israël en dat het een mandaat heeft gegeven aan een investeringsbank om die te analyseren. Dat is de stand van zaken en ook het antwoord op de derde vraag. Ik heb die informatie gekregen. De vraag is natuurlijk of die informatie klopt. We hebben een vertegenwoordiger in de algemene vergadering, maar niet in de raad van bestuur. Men heeft me nogmaals bevestigd dat er geen enkel nieuw krediet werd toegestaan aan de nederzettingen en dat de betwistbare uitstaande kredieten sterk worden afgebouwd. Maar nogmaals, als er andere elementen zijn, wil ik de mensen van Dexia daar zeker mee confronteren. Dit is echter wat men me heeft meegedeeld. Er zouden op geen enkele manier leningen zijn toegestaan voor nieuwe nederzettingen. Als ik daarover andere informatie krijg, wil ik Dexia daar zeker mee confronteren.

Als we die informatie hebben, vraag ik me af of onze vertegenwoordiging in de algemene vergadering nog eens moet vragen wat daar nog eens werd bevestigd. Ik zou liever informatie hebben die deze informatie tegenspreekt of die duidelijk maakt dat ze niet volledig is. Op dit moment ga ik daar niet van uit. Een aandeelhouder zoals de Vlaamse Regering is immers niet de eerste de beste, ook al gaat het om een beperkt bedrag.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik moet wel zeggen dat ik u al zekerder van uw stuk heb geweten als u een antwoord geeft. Dat onderstreept en bewijst deels de stelling die ik en de heer Diependaele in het verleden hebben gehuldigd. Het blijft een zeer troebel geheel. Het is niet helemaal duidelijk wie nu precies wat zegt en in welk kader. Men zegt u dat er geen leningen meer werden toegestaan. Daar zijn we het, denk ik, allemaal over eens. Sinds 2008 is dat niet meer gebeurd. Maar wat nadien wel nog is gebeurd – en u hebt dat ook bevestigd – is dat Dexia Israël als doorgeefluik heeft gefungeerd.

De vraag van de heer Diependaele is terecht: kan men weigeren of niet? Als men kan weigeren, dan is het heel belangrijk dat de Vlaamse Regering daarop aandringt. Ik blijf die vraag hier zeer nadrukkelijk stellen. Het zou goed zijn dat die algemene vergadering goed wordt voorbereid met de vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering en dat op het publieke forum in die algemene vergadering een aantal vragen worden gesteld. Dat is al meermaals, zowel in commissie als in de plenaire vergadering, nadrukkelijk ter sprake gekomen. Er zijn bezorgdheden binnen verschillende fracties in het Vlaams Parlement. Ik denk dat die boodschap moet worden doorgegeven aan de vertegenwoordiger in de algemene vergadering. Ik dring er zeer sterk op aan dat de vragen die ik heb gesteld en die u zelf niet met overtuiging beantwoordt, op de algemene vergadering aan bod komen.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Dit is natuurlijk ook een publiek forum. De vraag is of het echt nodig is om ze stellen op de algemene vergadering. Misschien wel. Maar zoals de minister-president aangeeft, is het probleem dat als men dan hetzelfde antwoord krijgt, men eigenlijk niets meer weet. Daar zullen waarschijnlijk meer camera's zijn dan hier, want men heeft daar nog andere katten te geselen. Daarmee gaan we echter niet veel meer weten. Dat is het probleem. Ik zou graag weten hoe het nu eigenlijk in elkaar zit. Men heeft gezegd dat er sinds 2008 geen leningen meer werden gegeven. Daarvoor had men echter ook al foute informatie gegeven. Daar werd al heel troebel over gedaan. Dat blijft men nu ook doen. Dat is geen goede manier om ervoor te zorgen dat mensen daar vertrouwen in hebben. Ik ben sowieso heel wantrouwig tegenover Dexia en de informatie die we van haar krijgen.

We zetelen enkel in de algemene vergadering. Ik begrijp uw positie en ik begrijp dat u maar een beperkte informatie hebt. Als dat blijft aanslepen, moeten we onze positie toch eens kenbaar maken. De Vlaamse Regering kan een standpunt innemen als men blijft weigeren om de informatie te geven. Dat is een verder stadium. De zaak mag echter niet te lang meer aanslepen. De mooiste oplossing zou misschien de verkoop zijn.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Ik heb zeer nadrukkelijk gevraagd of we de vergadering gaan voorbereiden met de vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering en of we de vragen gaan laten stellen. Ik wil daarop wel het antwoord weten. De heer Diependaele zegt dat het al een tijdje aansleept. Het sleept al enkele jaren aan. Daarom vind ik het ook belangrijk dat die vragen gesteld worden.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Roegiers, ik heb nogmaals de vraag gesteld en ik heb u het antwoord gegeven. Ik merk dat het antwoord nog altijd uw achterdocht niet heeft weggenomen. Ik zal dat bekijken. Het is niet aan mij om Dexia hier te verdedigen. Als ze bepaalde zaken gedaan zou hebben, dan moet dat ook in alle duidelijkheid gezegd worden. Zolang die achterdocht blijft bestaan, blijf ik met die vragen zitten, moet ik bellen, moet ik hier het antwoord geven. Blijkbaar lost dat weinig op. Ik wil daar ook zo snel mogelijk duidelijkheid over. De Vlaamse Regering is niet vertegenwoordigd in de raad van bestuur. U weet toch wie er allemaal in die raad van bestuur zit! Dit is natuurlijk ook een beetje dubbel. *(Opmerkingen van de heer Jan Roegiers)*

Er moet duidelijkheid geschapen worden, maar als er een groot probleem zou zijn, vraag ik me af of al de leden van de raad van bestuur niet even achterdochtig als u moeten zijn en snel

opheldering moeten krijgen.

De heer Jan Roegiers: Ik ben het er absoluut mee eens dat iedereen die opheldering moet krijgen. U weet echter goed dat de groep Dexia uit diverse raden van bestuur bestaat. De vertegenwoordigers naar wie u verwijst, kunnen geen vragen stellen over – ik ben niet zeker – de holding. Ik ben nu een beetje voorzichtig, want ik ken de terminologie onvoldoende. U weet echter dat de vragen niet door die vertegenwoordigers gesteld kunnen worden. We hebben dat in het verleden al geprobeerd.

Minister-president Kris Peeters: U bent nu wel heel voorzichtig. (*Gelach*)

De heer Jan Roegiers: Die algemene vergadering is het enige dat ons rest om de noodzakelijke vragen te stellen. Ik ben in elk geval al blij dat u zelf zegt dat u erover nadent hoe u mijn achterdocht kunt wegnemen en dat u de nodige vragen nog eens zult stellen. Blijkbaar bent u toch ook niet overtuigd van het hele verhaal dat nu wordt opgehangen.

Minister-president Kris Peeters: We zullen proberen de achterdocht over deze zaak van minstens twee parlementsleden definitief weg te werken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de herstellende Vlaamse export en het beleid van F.I.T. ten aanzien van de nieuwe groeimarkten - 1792 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister-president, Flanders Investment & Trade (F.I.T.) vermeldt in zijn jongste cijfers dat de Vlaamse export volop aan het herstellen is. Onze bedrijven hebben vorig jaar voor meer dan 250 miljard euro producten aan het buitenland verkocht. Dat is 17 procent meer dan in het crisisjaar 2009. Verscheidene redenen liggen aan de grondslag van het herstel: een groeiende wereldhandel, duurdere prijzen voor energie en grondstoffen enzovoort. Volgens cijfers van de Nationale Bank zou de helft van deze toename waarschijnlijk bestaan uit een effectieve groei van het exportvolume, en is de andere helft een effect van stijgende prijzen.

De uitvoer van producten die in Vlaanderen zijn gemaakt – dus zonder de doorvoer – steeg vorig jaar met 22 procent. Daarmee zitten we op de lijn van de handel op wereldvlak. Ondanks die sterke stijging is de recessie nog steeds niet volledig verteerd. De export lag in 2010 4 procent lager dan in 2008, en blijft ook onder het peil van 2007.

Opvallend is wel dat de groei van die export van de Vlaamse bedrijven zich niet zo zeer situeert in onze klassieke buurlanden, waar, met uitzondering van de Duitse economie, de economische groei veel trager verloopt, maar dat ze op het conto te schrijven is van een toename van onze export naar de BRIC-landen (Brazilië, Rusland, China en India), alsook naar de Verenigde Staten. Voor deze landen bereiken de exportcijfers wel opnieuw het niveau van 2008. Vooral de sterke cijfers van de uitvoer naar Azië vallen op. Azië heeft als afzetmarkt voor Vlaamse exportbedrijven ondertussen het Amerikaanse continent al voorbijgestoken.

F.I.T. zet al jaren zeer terecht in op een versterkte aanwezigheid in de BRIC-landen om ons marktaandeel op deze groeimarkten mee te helpen uitbouwen. Ook naar de ‘Next 11’ (Bangladesh, Egypte, Indonesië, Iran, Mexico, Nigeria, Pakistan, de Filipijnen, Zuid-Korea, Turkije en Vietnam) zouden de komende jaren bijkomende inspanningen geleverd worden.

Minister-president, welke bijkomende inspanningen worden er vanuit F.I.T. geleverd om onze export naar deze snelgroeiende markten sterker te ondersteunen? Onze export naar die

landen groeit. Hoe verhoudt deze groei zich ten opzichte van de totale aangroei van hun economie? Vertalen die stijgende exportcijfers zich ook in een stijgend percentage van het marktaandeel? Dat is misschien nog crucialer. Begin april was u op een korte handelsmissie naar Brazilië. Die missie werd ingekort, want Vlaanderen stond in brand. De brand werd echter zeer snel geblust. Hebt u tijdens die ingekorte missie nog een aantal concrete exportmogelijkheden gezien voor onze Vlaamse bedrijven?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ik zal beginnen met het antwoord op de laatste vraag. De reis naar Brazilië werd iets ingekort. Wat mij betreft, zijn daar opportuniteiten op tal van vlakken, zoals logistiek, transport en infrastructuur. Ook op het vlak van sportevenementen is dat zo. In 2014 wordt er het wereldkampioenschap voetbal georganiseerd en in 2016 de Olympische Spelen. In 2013 en 2015 worden er ook lokale spelen georganiseerd. Er zijn dus heel wat mogelijkheden. Desso was ook aanwezig met zijn kunstgrastechnologie. Barco was er ook. Er zijn heel wat mogelijkheden. In Rio de Janeiro, waar ik niet meer aanwezig kon zijn, heeft men een kantoor geopend van Alfacam om in te spelen op de mogelijkheden inzake het broadcasten van al die spelen.

Kortelings ga ik ook naar Japan, Zuid-Korea en Singapore. Ik hoop dat ik tot op het laatste aanwezig kan zijn op deze zending.

Mijnheer Delva, het klopt dat we de focus niet alleen moeten leggen op de BRIC-landen, maar ook op de 'Next 11'. Er zijn 25 focuslanden. Turkije, China, Brazilië heb ik al gehad. In India en de Verenigde Arabische Emiraten zijn we al geweest. Er zijn heel wat zendingen naar die 'Next 11' en die focuslanden.

De tweede vraag is natuurlijk een zeer eenvoudige. Het antwoord daarop is echter vrij complex. Het vergelijken van onze groeiende export met de economische groei van opkomende economieën is geen sinecure. Door een verschil in inflatiecijfers moeten we voorzichtig zijn met het vergelijken van Vlaamse nominale exportcijfers met de cijfers van die groei. Wat dat betreft, moet ik u wat teleurstellen. Ik kan er niet op antwoorden omdat men heel wat methodologische argumenten aanhaalt om de vergelijking met heel veel zorg door te voeren. Die zorg is zo groot dat er bijna geen cijfers over zijn.

Voor wat de BRIC-landen betreft, is 2009 het eerste jaar dat ons marktaandeel er niet op achteruitging. Het bleef stabiel op 1,05 percent. Tegenover de Aziatische Tijgers (Hongkong, Taiwan, Singapore en Zuid-Korea) wint Vlaanderen in 2009 een gevoelig stuk van zijn marktaandeel terug, en eindigen we op 0,46 percent. In 2008 was dat 0,39 percent. Ten opzichte van de zogenaamde 'Next 11' is het verlies beperkt gebleven. Ons marktaandeel in deze landen is in 2009 tot 0,79 procent toegenomen. In 2008 was dat nog 0,72 procent. Wat de Zuidoost-Aziatische landen, ook wel de ASEAN-landen genoemd, betreft, hebben we ons in 2009 opnieuw herpakt. Ons aandeel is tot 0,39 procent gestegen.

Indien gewenst, kan ik de commissieleden al het beschikbare cijfermateriaal van 2002 tot en met 2009 bezorgen. Dat biedt de mogelijkheid alles eens rustig na te kijken. Dit zijn in elk geval de cijfers. Ik kan die informatie nu aan iedereen overmaken.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ik dank de minister-president voor zijn antwoord. Wat me vooral is bijgebleven, is de veelheid aan aanwezige opportuniteiten in landen als Brazilië. Het gaat natuurlijk niet uitsluitend om Brazilië. De minister-president heeft een aantal sectoren aangehaald. Het lijkt me terecht hierop te blijven focussen. Het is logisch dat het F.I.T. daar een prioriteit van maakt.

Wat het marktaandeel betreft, lijkt het me logisch dit de komende jaren aandachtig te blijven volgen. We stellen vast dat onze export is gegroeid. Hoewel het methodologisch niet eenvoudig is, zouden we moeten volgen of we het huidige marktaandeel kunnen aanhouden.

Nominaal kunnen onze exportcijfers de komende jaren blijven stijgen. Indien dat gepaard gaat met een vermindering van het percentage van ons marktaandeel moet ergens een knipperlicht gaan branden. Ik veronderstel dat F.I.T. zich daarvan bewust is. Dit is in elk geval een aspect dat we de komende jaren in het oog moeten blijven houden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de ondersteuning van de verdere internationalisering van de Vlaamse universiteiten - 1900 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, mijn vraag om uitleg heeft betrekking op de internationalisering van onze universiteiten, die in internationale rankings niet slecht scoren. Deze vraag om uitleg leunt op een aantal punten natuurlijk aan bij de werkzaamheden in de commissie Onderwijs. Ik vind het echter toch nuttig ze hier te stellen. In de commissie Buitenlands Beleid wordt immers niet veel over onze universiteiten gesproken. Het gaat hier nochtans om belangrijke partners van Vlaanderen in het buitenland.

Ik vind het nuttig hier een paar facetten aan te kaarten van de ontmoeting die de minister-president enkele weken geleden met de rectoren van de Vlaamse universiteiten heeft gehad. Tijdens die ontmoeting zijn een aantal interessante thema's aan bod gekomen. Ik zou daar graag enkele vragen over stellen.

Zo is de idee gelanceerd onze universiteiten door middel van een platform met de titel Flanders Knowledge Area gezamenlijk in het buitenland te promoten. Deze titel is natuurlijk tot stand gekomen naar analogie met Flanders Port Area, het samenwerkingsverband tussen de Vlaamse havens. Het initiatief zou toelaten de universiteiten in de toekomst systematischer bij de officiële buitenlandse zendingen en handelsmissies te betrekken.

Daarnaast is het idee gelanceerd de resultaten van onze toponderzoekers jaarlijks toe te lichten aan een selecte groep kapitaalkrachtige buitenlandse ondernemers en ondernemingen. De universiteiten hebben in elk geval duidelijk gevraagd meer te worden betrokken bij de veelvuldige Vlaamse zendingen die erop gericht zijn de investeringen en de exportcijfers te laten stijgen.

Een ander facet dat toen aan bod is gekomen, betreft het aantrekken van buitenlandse studenten. De website www.studyinlanders.be wordt als een goed middel beschouwd. Er wordt echter ook voor een selectiever en gericht toelatingsbeleid voor buitenlandse studenten gepleit.

De minister-president heeft de universiteiten gevraagd als een onderdeel van de Vlaamse publieksdiplomatie de contacten met hun buitenlandse alumni in stand te houden. Op een bepaalde manier kunnen zij natuurlijk ambassadeurs van Vlaanderen zijn. In een aantal gevallen belanden ze in economisch belangrijke posities. Dit betekent dat ze keuzes over handel en investeringen kunnen maken of beïnvloeden. Deze logische vraag geldt natuurlijk ook voor de buitenlandse personeelsleden die nu of in het verleden aan onze onderwijsinstellingen werken of hebben gewerkt.

Een derde element dat tijdens deze ontmoeting aan bod is gekomen, is een vraag van de universiteiten en de hogescholen om praktische steun voor het aanboren van financieringsbronnen in het buitenland. Ze hebben de Vlaamse Regering concreet gevraagd bij de federale overheid een fiscaal gunstige regeling te bepleiten voor buitenlands mecenaat dat onderzoek ondersteunt.

Minister-president, bestaan er al concrete plannen in verband met Flanders Knowledge Area? Wordt daar al aan gewerkt? Wie zouden de betrokken partners dan zijn? Gaat het enkel om de universiteiten of ook om de geïnteresseerde hogescholen?

In welke mate is in dit verband een rol voor het F.I.T. weggelegd? Welke markten zullen prioritair worden behandeld? In hoeverre zal hiervoor eventueel ook met de federale diplomaten en ambassades worden samengewerkt?

Bent u van plan de vraag van de universiteiten, een gunstig fiscaal regime voor buitenlands mecenaat dat onderzoek ondersteunt, bij de federale overheid aan te kaarten?

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Voorzitter, ik onderschrijf de vragen van de heer Delva. Het beleid om ons hoger onderwijs te internationaliseren, is bijzonder belangrijk. Ik vind het een goede zaak dat dit punt vanuit de invalshoek van het buitenlands beleid onder de aandacht wordt gebracht en dat de minister-president om betrokkenheid wordt verzocht.

Ik ben verheugd dat de minister-president met de universiteiten heeft vergaderd. Ik sluit me zeker aan bij zijn eerste vraag. Het hoeft niet enkel om de universiteiten te gaan. Dit kan zeker naar de hogescholen worden opengetrokken. In ons toekomstig hogeronderwijs-landschap zullen we dit onderscheid immers niet meer zo strikt maken.

In verband met de buitenlandse missies wil ik trouwens opmerken dat het toegepast onderzoek aan onze hogescholen soms veel directer van toepassing kan zijn voor de bedrijven die mee gaan of interessanter kan zijn op de plaatsen waar die missies langgaan.

Wat de internationalisering van het onderwijs en de mobiliteit van studenten en doctorandi betreft, zorgt het delen van kennis voor bekommernissen. Vanuit wetenschappelijk oogpunt moeten we trachten kennis zo veel mogelijk te delen. Daarnaast blijkt echter dat we onze kennis in Vlaanderen nog onvoldoende beschermen. We moeten hier blijkbaar voorzichtig en verstandig mee omgaan.

Indien een initiatief als Flanders Knowledge Area worden genomen, vraag ik dan ook de hogescholen hierbij te betrekken en verstandig om te gaan met de vraag wie over onze kennis kan beschikken. We moeten dit enigszins beheersen.

Normaal gezien, is minister Smet bezig met een actieplan betreffende de internationalisering van het hoger onderwijs. Dit plan is maanden geleden al aangekondigd. Ik vraag me dan ook af of de initiatieven die vanuit dit beleidsdomein worden genomen aan minister Smet zullen worden doorgegeven. Zullen die initiatieven al dan niet in zijn actieplan worden opgenomen?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, de vraagsteller is goed geïnformeerd over de vergadering van 25 februari 2011. Ik heb alle rectoren uitgenodigd. Dat betekent niet dat de initiatieven niet tot de hogescholen kunnen worden uitgebreid. Ik zou hen ook eens kunnen vragen of ze de academische diplomatie verder vorm kunnen geven.

De heer Delva heeft terecht naar Flanders Knowledge Area verwezen. Op veel vlakken gaat het om een gelijkaardige situatie. We hebben in totaal vier havens. Die havens trekken elk apart naar het buitenland en trachten daar zo snel mogelijk, zeker voor de andere havens, zaken tot stand te brengen. Aangezien dit wel eens fout loopt, hebben we Flanders Port Area gecreëerd. De specificiteit van elke haven wordt niet weggeveegd. Ze behouden hun eigenheid en hun eigen internationale dynamiek. We proberen enkel alles wat te bundelen.

Met de ervaringen die ik als minister van Openbare Werken heb opgedaan in het achterhoofd heb ik getracht de universiteiten, die zich in een gelijkaardige situatie bevinden, samen te brengen. De ene universiteit trekt naar China. De andere universiteit trekt naar India. Ze proberen interessante zaken tot stand te brengen. Op zich heb ik daar niets op tegen. De vraag is enkel of het niet beter zou zijn dit eens gezamenlijk te bespreken.

Het lijkt ons beter in een branding te voorzien. Flanders Knowledge Area heeft respect voor al wat bestaat en voor de dynamieken van de universiteiten van Leuven, Antwerpen of Gent. We willen dit echter een beetje stroomlijnen.

Ik heb de rectoren duidelijk verteld dat zij dit ook moeten dragen. Het heeft weinig zin iets te lanceren en na een paar maanden vast te stellen dat het in elkaar zakt. Tijdens de vergadering is afgesproken dat het Departement internationaal Vlaanderen (DiV) hier verder aan zal werken en dat hierover een nieuwe vergadering zal worden belegd. Dit initiatief is nodig en nuttig. Ik wil zeker zijn dat de rectoren doordrongen zijn van de toegevoegde waarde voor hen.

Tijdens de eerste vergadering was het enthousiasme vrij groot. Ik heb op andere vlakken echter ervaren dat enthousiasme vrij snel kan wegdeemsteren. We moeten dan ook duidelijke afspraken maken en goed weten waar we voor gaan.

We moeten de internationale activiteiten van de Vlaamse universiteiten ondersteunen. We moeten hun internationale kansen maximaliseren. Door de universiteiten in te schakelen, kunnen we hun uitstraling verbeteren. Er moeten ook mogelijkheden voor onderzoekers en voor studenten zijn. Ik heb de administratie en de rectoren gevraagd alles duidelijk op papier te zetten. Er mogen geen misverstanden over de wederzijdse engagementen ontstaan.

F.I.T. kan hierin natuurlijk een rol spelen. We hebben het daarstraks al over de economische en de culturele diplomatie gehad. Nu gaat het over de academische diplomatie. Volgens mij zou het helpen de universiteiten tijdens zendingen mee te nemen. We moeten hier vooraf met de universiteiten over spreken en hierover concrete afspraken maken. Op dat vlak kan F.I.T. een belangrijke rol spelen.

Ik heb de rectoren in elk geval duidelijk verteld dat ik geen pot geld heb en hen niet vraag dat geld samen te verdelen. Het gaat niet om internationaal toerisme voor de universiteiten. Wat de vraag over het fiscaal regime betreft, ga ik ervan uit dat we moeten nagaan in welke mate bepaalde hindernissen en problemen kunnen worden weggewerkt. In eerste instantie gaat het er niet om een pot geld te verdelen. We moeten vanuit een bepaalde dynamiek vertrekken.

De heer Delva heeft zelf verwezen naar de regelgeving inzake het mecenaat. We kunnen tal van zaken tot stand brengen. Ik ga ervan uit dat dit stap voor stap moet gebeuren. De universiteiten moeten eerst wat rondkijken. Dit probleem kan tijdens de volgende vergadering opnieuw ter sprake komen. In dat geval zal ik natuurlijk bereid zijn dit bij de federale overheid aan te kaarten. Het lijkt me dan toch een belangrijk element in de verdere uitbouw.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister-president, ik vraag me af of u die volgende vergadering waarvan sprake zelf zult bijwonen. Ik hoop dat u die academische diplomatie belangrijk genoeg vindt. U spreekt terecht over culturele diplomatie. Ik heb de indruk dat we de laatste jaren meer hadden kunnen maken van de academische diplomatie. Ik ben heel blij met het initiatief dat is genomen, de afspraken die zijn gemaakt en het traject dat wordt voorgesteld. Ik hoop echt dat u daar de nadruk op blijft leggen.

Zullen we die Flanders Knowledge dan beperken tot de universiteiten? Of is er ook een opening gecreëerd naar potentieel geïnteresseerde hogescholen?

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Sinds de Vlaamse Regering in juli 2010 na het debat over het hoger onderwijs, de optie heeft genomen dat bijvoorbeeld de masters in de industriële wetenschappen ook door de huidige hogescholen kunnen worden ingericht, is die indeling eigenlijk niet meer van toepassing. Het is vandaag dan ook moeilijk om te spreken over de universiteiten alleen. Het gaat sowieso over het niveau van de associaties en wat mij betreft, alle instellingen van het hoger onderwijs.

Ik wil ook even verwijzen naar de Brainport Eindhoven. We zijn daar geweest met de

commissie Onderwijs. Zij hebben die regel als alternatief voor Schiphol gelanceerd. Ik vind het een heel goed idee om zo'n blanding te lanceren, maar de vraag is of er bij wijze van spreken een marktstudie heeft plaatsgevonden. Kunnen we ons inpassen in andere initiatieven die niet zo ver van huis plaatsvinden?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Wat die hogescholen betreft, waren er tijdens de vergadering voor- en tegenstanders. Voor mij is het belangrijk dat het initiatief slaagt. Hoe meer mensen dit ondersteunen en uitdragen, hoe beter. Er is geen beperking tot universiteiten. Ik wil het project laten groeien en ervoor zorgen dat het een succes wordt. Ik zal daar met minister Smet over praten om ervoor te zorgen dat het door de hele regering wordt ondersteund.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■